

BELEVING, BEelden van LEvende Volkscultuur In Nieuwe Gedaanten

1 juli /2021 – 28 juni 2024

Het Limburgs Volkskundig Genootschap (LVG) wil samen met zijn partners en lokale gemeenschappen een honderdtal voorbeelden van actuele volkscultuur in Limburg met behulp van hedendaagse methodes en technieken beschrijven, en op die manier duiden, bekend maken en ondersteunen. Het ruime partnerschap richt zich ook naar de diverse gemeenschappen van etnisch-culturele minderheden die Limburg rijk is. De projectresultaten worden door de partners langs digitale weg en via uitwisselings- en vormingsmomenten breed verspreid.

De projectnaam BELEVING (BEelden van LEvende Volkscultuur In Nieuwe Gedaanten) verwijst zowel naar de vorm van de resultaten als de inhoud en de aanpak van het project: De vorm van de resultaten zal enerzijds erg beeldrijk zijn, maar ook sterk de beleving van de gebruiken tonen. De inhoud bestaat uit actuele tradities en in de aanpak zullen participatieve observatie en de beleving van de erfgoeddragers en lokale gemeenschappen vooropstaan.

Inhoudelijk concept van het project.

Samen met onze partners inventariseren we 100 actuele tradities, rituelen en gebruiken die leven onder impuls van lokale gemeenschappen in Limburg. Dat zijn bijvoorbeeld: De 'ossengeesten' voor 30-jarige ongehuwden, de kruidwis in Elen, volkse remedies voor het bestrijden van wratten en mollen, de mei steken op een nieuw gebouw, volkssporten zoals het pagschieten en het beugelen, de Italiaanse heks Befana, het 'koeschijten', lokale dialecten en ook de mijncitetaal.

Het gaat in dit project over immaterieel erfgoed: *Dat is (door UNESCO beschreven in de 2003-Conventie) **van alle tijden en mensen**. Het zijn gebruiken, kennis en praktijken die we van vroeger hebben gekregen, vandaag actief beleven, en graag willen doorgeven voor de toekomst. Immaterieel erfgoed gaat mee met de tijd, verandert en evolueert met ons mee. Het zit in hoe we spelen en verhalen vertellen. In eetcultuur. In dans en muziek. Circus en carnaval, feesten en rituelen. In kweektechnieken en tuinieren. In de vaardigheden van de vaklui die (weten hoe ze) dingen maken. In het hart van de stad of aan de rand. Immaterieel erfgoed is overal. Immaterieel erfgoed zit ingebed in de levendige diversiteit aan mensen, culturele tradities en praktijken die onze samenleving rijk is: van oud en jong, van hier en ginder, van de stad en platteland, en in alle mengvormen die erbij zijn gaan horen.* (www.immaterieelerfgoed.be)

Voor elk van de 100 opgenomen gebruiken duiden we een verslaggever aan, die aan de hand van een aantal kernvragen het gebruik beschrijft en illustreert, in direct contact met deelnemers en trekkers van het gebruik. De participatie van de traditiedragers zelf is essentieel. Tevens benutten we de moderne technische middelen zoals digitale videoregistratie, audio en foto's met het oog op disseminatie via Instagram, facebook, Youtube ... We besteden ook aandacht aan gebruiken van gemeenschappen van etnisch-culturele minderheden, en hun interactie met de lokale tradities. We willen de rijkdom aan (etnisch-culturele) diversiteit van onze provincie tonen.

Het project BELEVING wordt geleid door een projectcoördinator die de aansturing verzorgt van een team van vrijwilligers. De projectcoördinator rapporteert wekelijks aan een kerngroep, voorgezeten door de voorzitter van LVG en tweemaandelijks aan een stuurgroep die is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle partner-organisaties. Deze stuurgroep beoordeelt onder meer de keuze van cases, de kernvragen die eraan gesteld worden en de te gebruiken methodieken. De uitvoering van het project wordt zesmaandelijks voor advies voorgelegd aan een adviesgroep van experts: erfgoed specialisten uit lokale en landelijk werkende erfgoedorganisaties zoals Histories en Faro. De projectresultaten worden breed gedeeld via een eigen projectwebsite en via links op de websites van de partners, en ook toegevoegd aan [immaterieelerfgoed.be](http://www.immaterieelerfgoed.be). De projectpartners zorgen er op hun beurt voor dat de verzamelde tradities, rituelen en gebruiken regelmatig op hun sociale media gedeeld worden, om zo een ruimer bereik van het project te garanderen. Naast interactie op sociale media organiseren we ook effectieve ontmoetingen en uitwisselingsmomenten tussen de dragers van diverse tradities en gebruiken: groepsuitstappen om gebruiken te bezoeken, vormingsmomenten en storytelling. De projectresultaten worden verwerkt in een vormingspakket voor het brede publiek en in lesbrieven voor het lager en secundair onderwijs. Verder betrekken we de lokale en gespecialiseerde pers en de toeristische diensten bij de verspreiding van de projectresultaten voor inwoners en bezoekers van Limburg.

De verzamelde gegevens en de opgedane ervaringen worden beschreven en geduid in een kwantitatief en kwalitatief rapport, dat als inleiding op de projectwebsite verschijnt, maar ook de basis vormt voor artikels in gespecialiseerde tijdschriften zoals Volkskunde en FARO. Op die manier willen we ook een ruimere en gespecialiseerde publieken bereiken.

Resultaten

- Beschrijving van 100 levende tradities in Limburg waarbij gestreefd wordt naar een goede geografische spreiding.
- Inclusief minstens 20 tradities waarin gemeenschappen van etnisch-culturele minderheden een rol spelen
- De opleiding van een twintigtal vrijwilligers (door De Werkplaats) voor dit soort erfgoedwerk.
- Een kwantitatief en kwalitatief onderzoeksrapport over de verspreiding, evoluties, interacties en het belang van tradities, gebruiken en rituelen anno 2022-2024. Dit rapport is ook de basis voor een artikel in een gespecialiseerd tijdschrift zoals Volkskunde of Faro.
- Een website met minstens 1000 bezoeken per maand.
- Een toeristische folder om de aandacht voor zichtbare gebruiken en tradities te vestigen en een link te bieden naar achtergrondinfo.
- Twee lesbrieven, een voor het lager en een voor het secundair onderwijs, te downloaden via de website.
- Verspreiding van de resultaten via een (klassiek) vormingsaanbod van Avansa (Vormingplus) Limburg. Dit aanbod wordt ruim bekend gemaakt. We mikken op een tiental vormingsactiviteiten.
- Uitstappen (van één dagdeel) naar Limburgse plekken waar de opmerkelijkste rituelen en gebruiken leven, met een woordje uitleg van een lokale vrijwilliger. Op deze plekken zijn de tradities en gebruiken het meest tastbaar en zichtbaar. Ook kan er een interessant verhaal aan opgehangen worden. We mikken op drie uitstappen.
- Een luik storytelling Avansa Limburg wil mensen helpen om hun verhaal te vertellen en bezoekt hen ter plaatse. We zoeken verhalen van een vijftal opmerkelijke tradities en gebruiken: eigen, authentieke verhalen van mensen die nauw betrokken zijn bij een lokale traditie/lokaal gebruik. Deze verhalen worden vastgelegd in een podcast, te beluisteren via smartphone, tablet of computer.

Doelgroepen

Alle Limburgers evenals de vele bezoekers en geïnteresseerden van buiten Limburg behoren tot de doelgroepen. Meer concreet:

- Erfgoeddragers, trekkers van lokale erfgoedgemeenschappen, organisatoren van lokale gebruiken. Dit zijn als informanten rechtstreeks betrokken. Zij krijgen feedback over hun inbreng en over het ganse project. Hun betrokkenheid bij het project is tevens een steun en stimulans om hun lokale traditie te blijven koesteren en voort te zetten.
- Deelnemers aan en toeschouwers bij lokale gebruiken. Zij krijgen via de lokale erfgoeddrager info over het gebruik waaraan zij deelnemen. Tevens maken zij langs die weg kennis met (de weg naar) andere projectresultaten.
- Nieuwe Limburgers, etnisch-culturele minderheden, willen we bereiken via hun culturele verenigingen en via de bestaande integratiediensten. Hun input in het project is van belang, maar ook de informatie over de resultaten kan integratie-bevorderend werken. Via deze weg willen we tevens onderzoeken in welke mate er wederzijdse participatie voorkomt bij lokale gebruiken.
- Toeristische diensten en gidsen zijn belangrijke kanalen om de informatie die wij over immaterieel erfgoed verzamelen over te dragen aan bezoekers die duiding zoeken over lokale tradities. Dat kunnen zowel inwoners van Limburg als toeristen zijn. Een van de effecten van de corona-crisis is de toename van binnenlands toerisme.
- Docenten en studenten die op zoek zijn naar studiemateriaal over actueel immaterieel erfgoed vinden info op de projectwebsite, en kunnen rechtstreeks contact opnemen voor meer achtergrondinformatie.
- Journalisten die willen rapporteren over een of meerdere items uit ons project krijgen rechtstreeks de nodige informatie, in overleg met de informanten uit ons project

Voor het benaderen en betrekken van elk van deze doelgroepen zal een concrete en aangepaste strategie uitgewerkt worden, zodat de projectresultaten zo efficiënt mogelijk landen bij en opgenomen worden door de beoogde doelgroepen.

Projectpartners

1. Erfgoedcel Mijn-Erfgoed en Erfgoed Haspengouw, erfgoed specialisten met fijnmazige contactnetwerken.
2. Projectvereniging Midden-Limburg met bovenlokale cultuurwerking, netwerk van cultuurverenigingen en expertise betreffende veranderingstrajecten en vrijwilligers.
3. Werkplaats immaterieel erfgoed met advies rond methodologie, opleiding van vrijwilligers en disseminatie via immaterieelerfgoed.be.
4. Het Openluchtmuseum Bokrijk met zijn belangrijke deskundigheid in volkscultuur; is tevens publiekstrekker en superverspreider van projectresultaten.
5. Heemkring Vaart, vertegenwoordiger van de Limburgse Heemkringen met contacten en kennis van lokale gebruiken en tradities.
6. Mediapartner Haspengouw. TV vzw met sterke interesse en ervaring in het in beeld brengen van lokale erfgoedgerelateerde gebeurtenissen, en een ruim bereik via zijn facebook community's en website.
7. De Academie voor Streekgebonden Gastronomie met rijke kennis en documentatiecentrum, en een uitgebreid netwerk op het gebied van traditionele voeding,
8. Het pluralistische sociaal-culturele Avansa Limburg draagt als bruggenbouwer bij aan het diversiteitsluik en aan de verspreiding van de resultaten.

Verder zijn er contacten met specifieke organisaties en doelgroepen:

- Reuzen in Limburg, dialectvereniging Veldeke, de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie, Dépôt d'histoires, de federatie van historische Schuttersgilden...
- Socio-culturele verenigingen van autochtone en allochtone Limburgers als OKRA, NEOS, ACLI, AIF+, Bindus, Turkse Unie van België, Belgisch Islamitische Federatie (BIF), de Sikhgemeenschap
- De opleidingen educatie, sociaal-cultureel werk, journalistiek en toerisme van de hogescholen LUCA, PXL en UCLL
- De onderwijsnetten (LO en SO)
- Toerisme Limburg .
- Het Belang van Limburg, TVLimburg. Radio 2, Haspengouw TV en Genk TV